

Report

VICTOR MANUEL I ANA BELÉN,
MIGUEL BOSÉ, ISABEL PANTOJA...

Els reis de l'estiu

Cobren uns «cachets» milionaris i, cada estiu, s'escampen arreu del país, importats, ells. Els nostres alcaldes els han triats, sense vacil·lacions. Són els reis de l'estiu, ací també.

Carles Gàmez

«**H**oy quiero confesar que siiiiigo enamorada...», «Mírala, mírala, mírala, ahí está, la Puerta de Alcalá...», «Neeeeena, ambar y arena». Aquestes cançons i algunes més són els missatges musicals més «suggestius» i insistents que podem trobar durant aquest estiu. Els seus emissaris, durant aquests mesos, salten dels camps de futbol a les places de bous, de les sales de festes als pavellons esportius, en un itinerari esgotador de nord a sud, de la mà del manager de torn.

Tècnics, músics, pipes, ajudants, secretaris, esposes, amants i mamàs

La Pantoja, viuda i olé d'Espanya. Baix, Víctor Belén i Ana Manuel.

protectores, amb nés incorporats, recorren les carreteres i les autopistes de la península, que es transforma temporalment en una immensa plataforma de vats de so i de llum, una correguda musical que tindrà la destinació final amb l'entrada de la tardor, i aleshores, a l'igual que els toreros, arribarà el moment per a alguns de creuar l'oceà i iniciar «l'aventura americana». El comptakilòmetres assenyalarà un bon grapat de zeros i l'agenda un nombrós assortit de gales, de noms de ciutats i habitacions d'hotels, i de xifres milionàries en els comptes corrents... Mentrestant, però, els haurem d'aguantar per ací.

El nostre país suposa una de les àrees més importants quant al nombre d'actuacions que ells realitzen; les nostres ciutats són cita obligada de les

Crònica

Autor:

Ramon Muntaner
Selecció i Pròleg:
Vicent Escrivà

Il·lustracions:
M. Boix

Tirar les Cartes

Autor:

Josep Gregori

Pròleg:

Josep A. Fluixà

Il·lustracions:

Enric Banyuls

Els Nostres Autors
Edicions BROMERA

al servei
de la
pau,
la
justícia i els
drets humans

VOLS COL·LABORAR-HI?

JP informa't
JUSTÍCIA I PAU

Rivadeneira, 6, 10è - T.(93)317 61 77
08002 - Barcelona

Oh, són ells

El ball dels milions

Són els preferits de gran part dels ajuntaments valencians. Després d'alguns anys de pretés progressisme, les autoritats municipals del nostre país han decidit tornar a cridar-los i oblidar-se de com poden començar a canviar les coses perquè puguen millorar. Heus ací què cobren i les principals poblacions valencianes on han actuat aquest estiu. La broma, però, no acabarà fins a les acaballes del setembre.

Victor Manuel i Ana Belén.
3.500.000 per actuació, més el 75

per cen a partir d'una recaptació en taquilla que supere els cinc milions. Han actuat aquest estiu a Benicàssim, Alzira, València, Alacant i Benidorm.

Miguel Bosé.
3.360.000 per actuació. Ha actuat aquest estiu a Benicàssim, València, Alzira i Benidorm.

Isabel Pantoja.
3.360.000 per actuació. Ha actuat aquest estiu a València, l'Alcora

grans estrelles espanyolíssimes de l'espectacle. Algunes d'elles, inclús, en fan un elevat tant per cent en les nostres zones turístiques; grans ciutats, festes majors, etc.

Victor Manuel i Ana Belén, Isabel Pantoja, i Miguel Bosé, són, possiblement en aquesta temporada, de la gran llista de noms del *show-biz* espanyol els més atractius per al gran públic i els que estan congregant un major nombre de fidels en les seues actuacions. No obstant això, uns altres noms, com **Serrat, José Luis Perales, Mocedades, Rocío Jurado, Joaquín Sabina, Luis Eduardo Aute, Paloma San Basilio,** l'inefable duo mexicà **Pimpinela** (aquests que fan allò de «las peleas en broma», que feien **Juanito Valderrama i Dolores Abril,** però en pla líric), etc, o grups de roc com **La Unión, Objetivo Birmania, Radio Futura, Hombres G...**, acaparen una també important quantitat d'actuacions, tant o quasi com els del primer grup.

De tota manera, cada estiu, inevitablement, ve marcat per l'actualitat i la popularitat de determinades figures, gràcies a l'impacte d'un disc (no sempre determinant), per una operació de revival sàviament orquestrada, entre els diversos mitjans de comunicació, i també per motius extramusicals (el boom de la Pantoja, malgrat l'èxit del seu disc *Marinero de luces*, mai no hauria assolit les dimensions exorbitades sense els esdeveniments dramàtico-sentimentals que han sacsejat la seua vida, ací).

La *rentrée* triomfal de **Miguel Bosé,** no podia estar millor meditada, després de set anys allunyats dels escenaris peninsulars (caldría recordar que la seua anterior gira no fou tan afor-

tunada com s'esperava: un muntatge massa espectacular, a cavall entre el *music hall* i el *pop-teenager*).

En el cas de **Victor Manuel i Ana Belén,** simplificats en Víctor i Ana, quasi, quasi com la famosa parella infantil, ja desapareguda, Enrique i Ana, ha jugat fort amb la transformació, ara, en parella postprogre, amb apunts de pacifisme, perfum ecologista, i vestuari de Jesús del Pozo. L'impacte d'una cançó, la famossíssima *La puerta de Alcalá,* els ha convertits en les estrelles més envejades de l'estiu musical. Una cançó que s'encomana, untosa, que, barrejant la cosa èpica i la tonada *bailonga,* va ca-

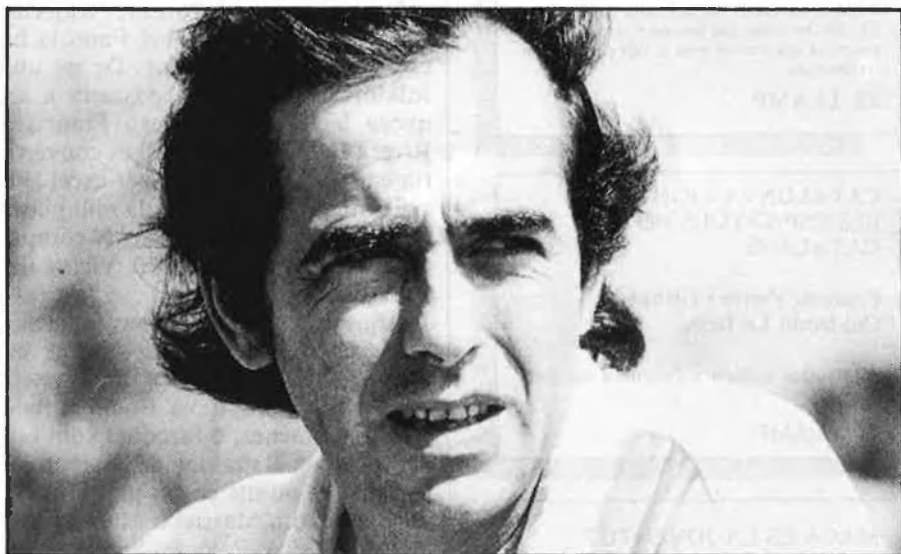
—el 7 de setembre—, Benidorm i Dolores.

Joan Manuel Serrat.
3.000.024 per actuació. Ha actuat aquest estiu a Vila-real, Alcoi, Alacant, Alzira, Gandia, Benidorm, Xàtiva i València (al setembre).

La llista dels Joaquins Sabina, els Eduards Aute, o els Hombres G, per posar-ne alguns exemples concrets, s'allarga sorprenentment. Només en alguns casos, com és el cas més concret d'Isabel Pantoja, no són les institucions les que els contracten, sinó sales de festa o associacions festeres. La Pantoja, però, anà a Alzira contractada per l'Ajuntament. □

cançons. Aquesta tramoia visual, a base de diapositives, ha estat l'últim boom entre cantants. Si a Serrat li servien per reforçar el seu missatge sobre l'existència del sud, un experiment un tant fallit, ja que aquestes diapositives acabaven despistant, i més tractant-se de cançons massa desconegudes, les imatges de Víctor Manuel i Ana Belén, a banda d'aparèixer convenientment dosificades, ens transporten per una enciclopèdia de l'art, un magazine fotogràfic de luxe de campanya socialista (tot amant amb referències familiars, històriques, passat i present «de la Espana camisa blanca» o del futur nuclear que ens vigila).

Les cançons de Víctor Manuel, sobretot musicalment, han passat el camp propi del cantautor per acostar-

FRANCESC I CISCAR

Cada estiu, inevitablement, els marca la popularitat i l'actualitat.

mí de convertir-se en digna successora del *Negrito tropical* de l'estiu passat, de Georgie Dann. Després de l'any sabàtic que fou 1985, on la parella va descansar musicalment, el passat juliol iniciaven des de la ciutat de València —on, sinó— la seua reeixida gira. Prop de quaranta mil persones s'aplegaven a l'estadi Luis Casanvoa per escoltar les seues cançons. Aquesta resposta massiva de públic ha tornat a repetir-se successivament, un èxit esperat, malgrat la «síndrome Ríos» que flotava en els ambients musicals després de la desastrosa gira del roquer granadí de l'estiu passat.

Un gran desplegament de mitjans, tant a nivell lumínic com sonor, una banda musical potent, i l'acompanyament visual d'unes poètiques diapositives, constitueixen les bases del seu show, on es succeeixen els seus èxits més importants i les seues darreres

se a sectors més «marxosos», seguint els models dels italians Lucio Dalla o Francesco di Gregori. Fins i tot, algunes d'elles podrien formar part ja del repertori de Miguel Ríos.

La participació de Miguel Bosé en aquest xafogós estiu musical ha estat un dels esdeveniments més «celestials», dins d'un panorama quasi repartit entre la vella guàrdia cantautora mesetària i l'avantguarda de folkloriques. Amb ell ha tornat a fer reparició el fenomen de les fans, que des de les primeres línies, seguides de prop per les seues «mamàs», acaben per formar part fonamental de l'espectacle, un espectacle on Miguel, *look tipycal spanish made in Francis Montesinos* (espècie de torero del Follies Berger i l'Alkazar), repassa cada un dels seus mites: David Bowie, Maurice Bejart, Liza Minnelli, Mick Jagger... ¡i Luis Miguel Dominguín!

tano

tano

tano

tano

tano

tano

GANDIA

NOVETATS EN LLIBRES

LLENGUA, DIALECTE, NACIÓ I ÈTNIA

Llengua i poder a Itàlia
Rolando del Guerra i Genoveva Gómez. Alliberament, 19.

Una reflexió original sobre conceptes tan sabuts, ara aplicats al cas italià. D'on se segueixen saboroses i sorprenents conclusions.

EDICIONS DE LA MAGRANA

LES QUATRE ESTACIONS

Josep Piera, Ignasi Mora i Joan M. Monjo
Col·lecció La Unitat, 105

Aplec de narracions sobre la terra i el temps.

EDITORIAL TRES I QUATRE

L'ASSALT AL JARDI

Miquel de Renzi
Col·lecció Gregal Poesia

GREGAL LLIBRES

ES MOLT SENZILL, DIGUEU-LI CATALUNYIA

Josep Guia
3a edició

L'autor, un català del sud, com ell s'anomena, diu les coses pel seu nom, i ens fa una proposta que trenca amb el vell catalanisme regionalista.

EL LLAMP

RONDALLES VALENCIANES

Enric Valor
Col·lecció Enric Valor, 6

FEDERACIÓ D'ENTITATS CULTURALS DEL PAÍS VALENCIÀ

CATALUNYA LIGHT ...? ELS ESPANYOLS NO SÓN CATALANS

Francesc Ferrer i Gironés.
Col·lecció La Rella.

Distribuidor exclusiu a Catalunya del Sud, Sendra.

EL LLAMP

ELS MARGES, 34

Revista de llengua i literatura dirigida per Joaquim Molas.

CURIAL EDICIONS CATALANES, S. A.

MACA ÉS LA JOVENTUT

Hermann Hesse
Traducció de Josep Murgades.
Col·lecció «L'odissea», núm. 10.

L'amor adolescent, evocat amb enyorança, en un ambient romàntic.

EDITORIAL EMPÚRIES

DICCIONARI JURIDIC CATALÀ

Un volum de 14 x 21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
 «Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

EL VOLGA DESEMBOCA AL MAR CASPI

Borís Pilniak

Les Millors Obres de la Literatura Universal/Segle XX, 5. 240 pàgs. Una obra d'una gran força narrativa que, per vicissituds històriques, encara és una «novetat» entre els lectors occidentals.

EDICIONS 62 - LA «CAIXA»

Passes de verònica amb espurnes del *gay power*, perfils de samurais amb moviments de *soubrette*, un Miguelín molt allunyat del xic-Fama de la seua primera etapa (un dels moments més aclamats del *show* es aquell en què fa un repàs combinat als seus primers èxits, de *Linda* a *Superman*). Aquest Bosé-86 juga fins a l'autoparòdia, amb el manierisme gestual, amb la desmesura, tot perfectament equilibrat i mesurat, un Bosé camaleònic, com el seu estimat mestre, mister David Bowie.

Des de les imatges inicials dels cartells taurins fins a les vinyetes de Corto Maltese, junt amb un compact conjunt musical format íntegrament per italians, tot plegat contribueix a fer que les dues hores que dura l'espectacle resulten al seu públic amenes i divertides, ¿què més podem demanar?

Possiblement, de totes les trajectòries musicals, la d'Isabel Pantoja ha estat la més espectacular. De ser una folklòrica secundària, passaria a senyora legítima del torero Francisco Rivera Paquirri. Després, es convertiria en la viuda nacional per excel·lència i, finalment, en estrella milionària de la *canción* (amb un *cachet* comparable als dels Serrat, Bosé, Víctor Belén i Ana Manuel).

Aquesta espècie de donya Jimena moderna ha aconseguit desbancar antecessores tan il·lustres del mateix ram com la voluptuosa Rocío Jurado o María Jiménez, o faraones com Lola Flores, en el rànking de les contraccions; o, posats en un pla modern, veteranes com Massiel o Mari Trini o l'ex-eurovisiva Paloma San Basilio. Enfront de l'erotisme bèstia d'una Rocío Jurado, amb ella s'inicia un retorn a «les antigues maneres», al «buen tono», a la folklòrica fina i, si és possible, amb perfils quasi monàrquics i atmosfera de virginitat (o de viudetat, tant se val); encara que, de tant en tant, en alguna actuació se li escape la faixa, entre els plecs del vestit. Tampoc no és que la Pantoja tinga vocació de mare dominica —ni Déu ni Perales així no ho han volgut—. En les seues cançons també hi ha erotisme, però quasi sempre necrofilic i amb abundants metàfores pseudo-poètiques, que farien enrojolar els León, Quintero i Quiroga, però la *niña* Isabel, que s'ha mirat en l'espill de la Piquer, transforma en art i saviesa els tòpics de cartó i pedra; filigrana terapèutica on el morb acaba per convertir-se en compassió solidària i coral, il·luminada per milers de llumenetes, com en els millors temps de la cançó postdictatorial. □

LLIBRERIA TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València